

MADONAS NOVADA PAŠVALDĪBA
ĒRĢĻU VIDUSSKOLA

Reģ.Nr.4413900131

Oškalna iela 6, Ērģļi, Ērģļu pagasts, Madonas novads, LV-4840

Tālrunis 64871292, e- pasts: ergli.skola@madona.lv

Madonas novada Ērģļu vidusskolā

APSTIPRINĀTS
ar Ērģļu vidusskolas direktora
2022.gada 28.augusta rīkojumu Nr.22

KĀRTĪBA Nr.12

**KĀRTĪBA PAR VADĪTĀJA UN PEDAGOGU RĪCĪBU, JA TIEK KONSTATĒTA
FIZISKA VAI EMOCIONĀLA VARDARBĪBA PRET IZGLĪTOJAMO**

*Izdoti saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma
72. panta pirmās daļas 2. punktu un Ministru kabineta 2023.gada 22.augusta noteikumi Nr. 474
"Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo profilaktiskā veselības aprūpe, pirmā palīdzība un drošība
izglītības iestādēs un to organizētajos pasākumos"*

I. Vispārīgie jautājumi

1. Kārtības par Ērģļu vidusskolas vadītāja un pedagogu rīcību, ja tiek konstatēta fiziska vai emocionāla vardarbība pret izglītojamo (turpmāk – kārtība), mērķis ir novērst fizisku vai emocionālu vardarbību pret izglītojamo, radot vidi laba un godīga cilvēka attīstībai.
2. Kārtība nosaka, kā tiek konstatēti un risināti konflikti vai vardarbība starp izglītojamajiem, starp izglītojamo un pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku, kā arī starp pedagogiem un vecākiem (vismaz viens likumiskais pārstāvis) par izglītojamo pārkāpumu gadījumiem. Kārtība arī nosaka konkrētas darbības, kas izstrādātas izglītības iestādei konflikta situāciju risināšanai, kā arī pasākumus gadījumos, kad izglītojamais bez attaisnojoša iemesla neapmeklē izglītības iestādi saistībā ar iespējamu vardarbību pret sevi.
3. Vardarbības pret izglītojamo novēršanai izglītības iestāde papildus ievēro Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas 2008.gada 8.oktobra metodiskos ieteikumus „Izglītības iestādes, sociālā dienesta, bāriņtiesas un citu iestāžu kompetence starpinstitucionālajā sadarbībā, veicot preventīvo darbu un risinot vardarbības gadījumus pret bērnu”, kas nosaka rīcības shēmas un veicamos pasākumus, gadījumos, kad pastāv aizdomas par iespējamiem bērnu tiesību pārkāpumiem saistībā ar vardarbību pret izglītojamo.
4. Darbā ar izglītojamo problēmsituāciju risināšanu tiek ievērota konfidencialitāte. Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likumā noteikto, informācija, kuru par izglītojamo ieguvusi izglītības iestādes darbinieks, ir ierobežotas pieejamības, un ziņas, kas jebkādā veidā varētu kaitēt izglītojamā turpmākajai attīstībai vai viņa psiholoģiskā līdzsvara saglabāšanai, nav izpaužamas. Visi ar konfliktu izmeklēšanu saistītie dokumenti glabājas pie izglītības iestādes vadītāja.

5. Konflikts šīs kārtības izpratnē ir pretēju vēlmju, interešu, viedokļu, pozīciju un mērķu sadursme, sacensība vai ķīviņš starp atšķirīgi domājošiem indivīdiem.
6. Fiziska vardarbība šīs kārtības izpratnē ir izglītojamā veselībai vai dzīvībai bīstams apzināts spēka pielietojums.
7. Emocionālā vardarbība šīs kārtības izpratnē ir izglītojamā garīgo vajadzību ignorēšana, pašcieņas aizskaršana vai psiholoģiskā ietekmēšana, negatīvi ietekmējot viņa emocionālo attīstību.

II. Rīcība vardarbīgu konfliktu gadījumos starp izglītojamajiem

8. Ja konstatēts konflikts starp izglītojamiem, kura laikā saskatāma fiziska vai emocionāla vardarbība, tiek veiktas šādas darbības:
 - 8.1. klases audzinātājs (vai jebkurš darbinieks, kurš konstatējis attiecīgo situāciju) nekavējoties rakstiski ziņo sociālajam pedagogam, kurš iesaistās konflikta risināšanā un informē direktoru;
 - 8.2. klases audzinātājs informē vecākus par notikušo konfliktu, veicot ierakstu klases žurnālā un/vai zvanot telefoniski, vecāki apstiprina, ka viņi ir informēti par šādu konfliktu;
 - 8.3. ja konflikta situācija nav atrisināta, tad klases audzinātājs iesniedz rakstisku iesniegumu izglītības iestādes vadītājam;
 - 8.4. pamatojoties uz klases audzinātāja rakstisko iesniegumu, izglītības iestādes vadītājs aicina konfliktā iesaistīto izglītojamo vecākus uz sarunu klātienē izglītības iestādē, kuras laikā cenšas konfliktu atrisināt.
9. Pēc notikuma izvērtēšanas, ja tiek konstatēts, ka arī turpmāk audzēkņa uzvedība apdraud savu un pārējo audzēkņu drošību, veselību un dzīvību, izglītības iestādes vadītājs, lemj par mācību nodrošināšanu citā telpā un atbalsta pasākumu piemērošanu 2023.gada 22.augusta noteikumiem Nr. 474 "Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo profilaktiskā veselības aprūpe, pirmā palīdzība un drošība izglītības iestādēs un to organizētajos pasākumos" noteiktajā kārtībā. Izglītības iestāde ir tiesīga atskaitīt izglītojamo no izglītības iestādes saskaņā ar Ministru kabineta 2022. gada 11. janvāra noteikumiem Nr. 11 "Kārtība, kādā izglītojamie tiek uzņemti vispārējās izglītības programmās un atskaitīti no tām, kā arī obligātās prasības izglītojamo pārceļšanai nākamajā klasē".

III. Rīcība vardarbīgu konfliktu gadījumos starp izglītojamo un izglītības iestādes darbinieku

10. Ja noticis konflikts starp izglītojamo un pedagogu vai izglītības iestādes atbalsta darbinieku, kura laikā saskatāma fiziska vai emocionāla vardarbība pret pedagogu vai izglītības iestādes atbalsta darbinieku, tiek veiktas šādas darbības:
 - 10.1. pedagogs vai izglītības iestādes darbinieks vēršas pie izglītības iestādes vadītāja ar rakstisku iesniegumu ar situācijas aprakstu;
 - 10.2. izglītības iestādes vadītājs sazinās ar izglītojamā vecākiem un veic pārrunas, pēc nepieciešamības arī klātienē izglītības iestādes telpās;
 - 10.3. izglītības iestādes vadītājs organizē sarunu, kurā piedalās konfliktā iesaistītās puses, tostarp pēc nepieciešamības pieaicina citus administrācijas pārstāvjus un sociālo pedagogu situācijas risināšanai, kuras laikā cenšas konfliktu atrisināt.
11. Ja noticis konflikts starp izglītojamo un pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku, kura laikā izglītojamais informējis savus vecākus un vecāki pedagoga vai izglītības iestādes darbinieka rīcību novērtējuši kā nepedagoģisku (nepedagoģiski profesionālās ētikas pārkāpums), tiek veiktas šādas darbības:

- 11.1. izglītības iestādes vadītāja klātbūtnē vecāki veic pārrunas ar pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku, kurš ir iesaistīts konflikta situācijā;
- 11.2. ja vecāki ar pedagogu konflikta situāciju nevar atrisināt, tad:
 - 11.2.1. izglītojamā vecāki raksta iesniegumu par notikušo izglītības iestādes vadītājam detalizētai izvērtēšanai;
 - 11.2.2. izglītības iestādes pieprasa rakstisku paskaidrojumu pedagogam vai izglītības iestādes darbiniekam;
 - 11.2.3. izglītības iestādes uz rīkojuma pamata izveido komisiju un izvērtē konfliktu, kuras sastāvā bez izglītības iestādes vadītāja ir vēl vismaz 1 pedagogs pārstāvis un 1 atbalsta darbinieks;
 - 11.2.4. tiek veiktas pārrunas atsevišķi ar izglītojamā vecākiem un pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku, ja nepieciešams uz noslēguma sarunu pieaicina personu no pašvaldības sociālā dienesta;
 - 11.2.5. pēc notikuma izvērtēšanas, pēc nepieciešamības, izglītības iestādes vadītājam ir tiesības pielietot disciplinārsodus atbilstoši normatīvo aktu prasībām;
 - 11.2.6. ja netiek konstatēta pedagoga vai atbalsta darbinieka vainojama rīcība, izglītības iestāde nosūta motivētu skaidrojumu par darbinieka darbības izvērtējumu un atbilstību attiecīgiem normatīvajiem aktiem un ētikas principiem.

IV. Rīcība gadījumos, ja izglītojamais bez attaisnojoša iemesla neapmeklē izglītības iestādi

12. Gadījumos, kad izglītojamais bez attaisnojoša iemesla neapmeklē izglītības iestādi, izglītības iestāde veic šādas darbības:
 - 12.1. klases audzinātājs sazinās ar vecākiem, lai noskaidrotu apmeklējuma kavējumu cēloni;
 - 12.2. kad izglītojamais ierodas izglītības iestādē, klases audzinātājs uzklauša viņa viedokli par situāciju;
 - 12.3. klases audzinātājs sadarbībā ar citiem izglītības iestādes pedagogiem veic izglītojamā novērošanu klasē;
 - 12.4. ja konstatē sekojošas situācijas, klases audzinātājam nekavējoties ziņo sociālajam pedagogam un izglītības iestādes vadītājam:
 - 12.4.1. aizdomas, ka izglītojamais cieš no emocionālas, fiziskas vai seksuālas vardarbības;
 - 12.4.2. saņemta informācija, ka izglītojamais nav nakšņojis mājās;
 - 12.4.3. klases audzinātājs pamanījis, ka izglītojamā uzvedība izmainījusies (piemēram, uzvedība kļuvusi izaicinoša, rupja, izglītojamais noslēdzies sevī, ir drūms);
 - 12.4.4. klases audzinātājs pamanījis, ka izglītojamam nav sezonai piemērots apģērbs, mācību līdzekļi, vai arī izglītojamais nav ēdis.
13. Ja vecāki par problēmsituāciju ir informēti gan mutiski, gan rakstiski, bet neattaisnotie kavējumi turpinās, klases audzinātājs 3. dienu laikā informē izglītības iestādes sociālo pedagogu kurš savukārt informē izglītības iestādes vadītāju.
14. Sociālais pedagogs sadarbībā ar klases audzinātāju un vecākiem analizē izglītojamā neattaisnoto kavējumu cēloņus, izmantojot gan izglītojamā rakstveida paskaidrojumus, gan anketēšanu, gan individuālas sarunas, var veikt arī mājas apmeklējumus.
15. Darba gaitā ir jāizvērtē vairāki iespējamie problēmas cēloņi, kas var būt saistīti ar:
 - 15.1. problēmām izglītības iestādē;
 - 15.2. izglītojamā individuālo situāciju (veselības problēmas, mācību un uzvedības traucējumi, individuālas problēmas jeb pārdzīvojumi, kas saistīti ar attīstības vai traumatisko krīzi, u.c.);

- 15.3. problēmām ģimenē.
16. Pēc informācijas apkopošanas tā tiek nodota izglītības iestādes vadītājam, kurš tālāk lemj par saziņu ar izglītojamā vecākiem un atbildīgo bērnu tiesību aizsardzības iestāžu piesaisti situācijas noregulēšanai.

V. Atbalsts vardarbībā cietušajam un varmācīgajam izglītojamajam

17. Ja tiek konstatēts, ka izglītojamais ir cietis no vardarbības, atbalsta personāls sadarbībā ar pašvaldības sociālo dienestu un bāriņtiesu lemj par turpmākām darbībām, nepieciešamā atbalsta nodrošināšanai cietušajam izglītojamajam (psihologa konsultācijas, utt.).
18. Izglītojamo, kurš kļuvis par vardarbības (prettiesisku darbību) upuri, aizliegts:
- 18.1. atstāt vienatnē, izņemot gadījumus, kad izglītojamais pats to vēlas un šo izvēli par pareizu atzīst psihologs, kurš speciāli sagatavots darbam ar vardarbībā cietušiem bērniem;
 - 18.2. atstāt bez psiholoģiskās un cita veida aprūpes;
 - 18.3. konfrontēt ar iespējamo vardarbības (prettiesiskas darbības) izdarītāju, kamēr izglītojamais nav pietiekami psiholoģiski sagatavots šādai konfrontācijai;
 - 18.4. pakļaut jebkādu piespiedu līdzekļu pielietošanai informācijas iegūšanai vai citā nolūkā.
19. Darbu ar izglītojamo, kurš ir varmācīgs, veic sociālais pedagogs un/vai psihologs, lai skolēns saprastu savas rīcības cēloņus un sekas.

VI. Vardarbības profilakse

20. Izglītības iestādes sociālais pedagogs plāno, organizē un īsteno sadarbībā ar izglītības iestādes administrāciju, pedagogiem un ārstniecības personu izglītojošus un preventīvus pasākumus vardarbības profilakses jautājumos.
21. Pasākumus iekļauj izglītības iestādes atbalsta personāla metodiskās komisijas darba plānā konkrētajam mācību gadam.
22. Par pasākumu organizēšanu un īstenošanu ir atbildīgs izglītības iestādes sociālais

VII. Noslēguma jautājumi

23. Atzīt par spēku zaudējušu "Kārtība par Ērgļu vidusskolas vadītāja un pedagogu rīcību, ja tiek konstatēta fiziska vai emocionāla vardarbība pret izglītojamo", kas apstiprināta ar Ērgļu vidusskolas 2021.gada 26.augusta rīkojumu Nr.30